

Інформаційна довідка
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності за
систематичні порушення правил дорожнього руху»
(реєстр. № 12172 від 01.11.2024 р.)*

***Анотація.** В Інформаційній довідці розглянуто питання адміністративної відповідальності за систематичні порушення правил дорожнього руху в контексті законопроекту реєстр. № 12172 від 01.11.2024 р. (далі – законопроект). За результатами аналізу визначено ризики законопроекту.*

***Ключові слова:** адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, правила дорожнього руху, безпека дорожнього руху, порушення правил проїзду пішохідних переходів, проїзд на заборонний сигнал світлофора, штраф.*

Вступна частина. Метою законопроекту є «зменшення кількості смертельних ДТП шляхом запобігання кількості правопорушень, що стосуються порушення проїзду пішохідних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, проїзду на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил проїзду перехресть, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, через посилення адміністративної відповідальності та удосконалення системи покарань за систематичне порушення правил дорожнього руху». Завданням законопроекту є запровадження пропорційного та справедливого покарання залежно від повторності вчинення відповідних правопорушень.

Проектом пропонується внесення змін до статей 22, 219, 221, 222, 235¹, 255, 265², 265⁴, 277, 279¹, 288 та одночасне доповнення статті 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) новими частинами, які передбачають адміністративну відповідальність за повторне вчинення протягом року після накладення штрафу таких правопорушень, як: проїзд пішохідних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил проїзду перехресть, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду; вчинення зазначених порушень особою, яка двічі протягом року піддавалася адміністративному стягненню за будь-яке з перелічених правопорушень.

З огляду на викладені в законопроекті пропозиції, вважаємо за доцільне зазначити такі ризики його положень.

Основна частина. Підтримуючи необхідність удосконалення положень КУпАП, присвячених посиленню адміністративної відповідальності за систематичні порушення правил дорожнього руху, слід вказати, що законопроект змістовно пов'язаний із Законом України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-ХІІ та Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306.

Так, зокрема, законопроектом передбачається збільшення розміру штрафу за порушення правил проїзду пішохідних переходів, перехресть, обгону і зустрічного роз'їзду, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, скоєні особою, яка двічі протягом року піддавалася адміністративному стягненню за будь-яке із перелічених правопорушень. Максимальна санкція покарання, яка передбачається за наслідками доповнення частиною сьомою статті 122 КУпАП (у редакції законопроекту), тягне за собою накладення штрафу в розмірі *ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян* із позбавленням права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року. Незважаючи на таке суттєве збільшення сум штрафів, усупереч частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України та частині третій статті 91 Регламенту Верховної Ради України не додається необхідне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) законопроекту.

Водночас вважаємо, що розмір суспільної небезпеки від такого правопорушення, скоєного навіть у режимі повторності, не узгоджується із запропонованими санкціями, що потребує їх перегляду. Адже таке суттєве збільшення сум штрафів суперечить вимогам статті 33 КУпАП щодо встановлених критеріїв накладення адміністративного стягнення, виходячи з характеру вчиненого правопорушення, особи порушника, ступеня його вини, майнового стану, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність. Суми штрафів мають відповідати принципу пропорційності адміністративного стягнення рівню суспільної шкідливості вчиненого правопорушення, його поширеності, конкретним обставинам вчинення та негативним наслідкам, які воно завдає встановленому порядку управління, власності та правам громадян.

У подальшому недотримання зазначених принципів може призвести до оскарження та скасування рішень про накладення адміністративних стягнень у судовому порядку, що безумовно перешкоджатиме досягненню мети законопроекту – притягненню до адміністративної відповідальності за передбачені в ньому порушення.

Висновок. У рамках удосконалення основних засад державної політики у сфері безпеки дорожнього руху доцільним є доопрацювання законопроекту в частині узгодження запропонованих штрафів. При цьому варто наголосити, що чинний КУпАП потребує комплексного, а не точкового підходу до визначення розмірів штрафів.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.